

ZBO R NIK ADOVA

*THE THIRD SYMPOSIUM
IN ANIMAL CLINICAL
PATHOLOGY AND THERAPY
with international participation*

*TREĆE SAVETOVANJE
IZ KLINIČKE PATOLOGIJE
I TERAPIJE ŽIVOTINJA
sa međunarodnim učešćem*

Clinica veterinaria 2001

Budva, 11-15. jun, 2001. godine

SADRŽAJ

PLENARNI REFERATI

- UNIVERZALNA DEKLARACIJA O ZAŠTITI DOBROBITI ŽIVOTINJA**
UNIVERSAL DECLARATION FOR THE WELFARE OF ANIMALS
Vučinić Marijana 1
- MOLEKULARNI I CELULARNI MEHANIZMI REGULACIJE
NEUROENDOKRINOG I IMUNOG SISTEMA**
MOLECULAR AND CELLULAR MECHANISMS IN THE REGULATION OF
NEUROENDOCRINE AND IMMUNE SYSTEM FUNCTIONS
Pantić R.V. 7
- SPONGIFORMNE ENCEFALOPATIJE ŽIVOTINJA I LJUDI**
SPONGIFORM ENCEPHALOPATHY OF ANIMALS AND HUMANS
Jovanović M. 18
- APPROACH TO DIAGNOSIS OF SCRAPIE**
PRILOG POZNAVANJU DIJAGNOSTIKE SKREPIJA
Loria R.G., Tamburello A., Monteverde V., Sammartino C., Crescio I. i Casalone C. 26
- AKTUELNI PROBLEMI U DIJAGNOSTICI I PROFILAKSI BESNILA KOD LJUDI I
ŽIVOTINJA**
CURRENT PROBLEMS IN RABIES DIAGNOSIS AND PROPHYLAXIS
Lalošević D., Pavlović R., Jovanović M., Jermolenko Gordana i Petrović M. 39
- CONTAGIOUS BOVINE PLEUROPNEUMONIA: STILL A THREAT TO EUROPE?**
ZARAZNA PLEUROPNEUMONIJA GOVEDA: PREDSTAVLJA LI OPASNOST ZA EVROPU?
Nicholas R. 44
- VIRUSNE RESPIRATORNE BOLESTI I NJIHOV ZNAČAJ U AKTUELNOJ PATOLOGIJI
KONJA NA PODRUČJU JUGOSLAVIJE**
EQUINE VIRAL RESPIRATORY DISEASES AND THEIR SIGNIFICANCE IN THE ACTUAL
HORSE PATHOLOGY IN YUGOSLAVIA
Trailović D.R., Krstić V., Đuričić Bosiljka, Lazić S. i Jermolenko Gordana 58
- EQUINE VIRAL ARTERITIS: SOME NEW STRATEGIES IN DIAGNOSIS AND CONTROL**
VIRUSNI ARTERITIS KONJA: NOVE STRATEGIJE U DIJAGNOSTICI I KONTROLI
Köllbl Sylvia i Pabst J. 67
- DIAGNOSTIC PROCEDURES IN EQUINE RESPIRATORY DISEASES: ENDOSCOPIC
EVALUATION**
ENDOSKOPSKI PREGLED U DIJAGNOSTICI RESPIRATORNIH BOLESTI KONJA
Riedelberger K. 80
- NEŽELJENA DEJSTVA LEKOVA U VETERINARSKOJ MEDICINI**
ADVERSE EFFECTS OF VETERINARY DRUGS
Jezdimirović Milanka i Trailović D.R. 88

NEKA IMUNOMODULATORNA SVOJSTVA LEVAMIZOLA SOME IMMUNOMODULATORY PROPERTIES OF LEVAMISOLE Ilić V. i Lazarević M.	91
ODGOVORNA PRIMENA ANTIMIKROBNIH SREDSTAVA KOD DOMAĆIH ŽIVOTINJA THE PRUDENT USE OF ANTIMICROBIAL AGENTS IN ANIMAL HUSBANDRY Krnjajić D. i Ašanin Ružica	96
OSNOVNI PRINCIPI HOMEOPATSKE TERAPIJE U VETERINARSKOJ MEDICINI BASIC PRINCIPLES OF HOMEOPATHIC THERAPY IN VETERINARY MEDICINE Hristov S i Trailović D.R.	100
HORMONI I GENOTOKSIČNOST HORMONES AND GENOTOXICITY Đelić N. i Đelić Dijana	107
DIJAREJA: ETIOLOGIJA, PATOGENEZA I DIJAGNOSTIKA DIARRHEA: ETIOLOGY, PATHOGENESIS AND DIAGNOSIS Trailović D.R., Jovanović S.M. i Nikolovski - Stefanović Zorica	113
NAJČEŠĆA OBOLJENJA ŽELUDAČNO CREVNOG TRAKTA DOMAĆIH ŽIVOTINJA - RETROSPEKTIVNA ANALIZA PATOMORFOLOŠKIH NALAZA THE MOST FREQUENT DISEASES OF THE STOMACH AND INTESTINES IN DOMESTIC ANIMALS - As RETROSPECTIVE ANALYSIS Knežević Milijana	121
OSNOVNI PRINCIPI TERAPIJE DIJAREJA KOD PASA I MAČAKA BASIC PRINCIPLES OF DIARRHEA THERAPY IN DOGS AND CATS Trailović D.R., Krstić V. i Andrić N.	127
OSNOVNI PRINCIPI TERAPIJE DIJAREJA KOD KONJA BASIC PRINCIPLES OF DIARRHEA THERAPY IN HORSE Jovanović S.M., Trailović D.R. i Stepanović P.	133
NOVI PRISTUP TERAPIJI I PROFILAKSI DIJAREJA TELADI NEW TREATMENT OF THE THERAPY AND PROPHYLAXIS OF CALVE'S DIARRHEA Ivanov I., Janković D., Šamanc H. i Bojkovski J.	137
PATOGENEZA, TERAPIJA I PROFILAKSA NEONATALNIH DIJAREJA TELADI IZAZVANIH ENTEROTOKSIČNIM SOJEVIMA <i>E. COLI</i> PATHOGENESIS, THERAPY AND PHROPYLAXIS OF CALF NEONATAL DIARRHEA CAUSED BY ENTEROTOXIC STRAINS OF <i>E. COLI</i> Lazić S., Petrović T., Lupulović Diana, Gavrović M. i Rogan D.	142
NEONATALNA DIJAREJA PRASADI I TELADI BAKTERIJSKE ETIOLOGIJE: DIJAGNOSTIKA I TERAPIJA NEONATAL BACTERIAL DIARRHOEA IN NEWBORN PIGLETS AND CALVES: DIAGNOSIS AND THERAPY Ašanin Ružica, Knežević Milijana, Radojičić Biljana, Milić N.S. i Krnjajić D.	148
NUTRITIVNE MANIPULACIJE U PROFILAKSI DIJAREJA IZAZVANIH GRAM NEGATIVNIM BAKTERIJAMA NUTRITIVE MANIPULATIONS AS PROPHYLACTIC MEASURE OF DIARRHOEA INDUCED BY "G-" BACTERIA Nedeljković - Trailović Jelena i Sinovec Z.	154

- KRIPTOSPORIDIOZA - UZROČNIK NEONATALNIH DIJAREJA TELADI I JAGNJADI**
CRYPTOSPORIDIOSIS - CAUSE OF NEONATAL DIARRHEA IN CALVES AND LAMBS
 Mišić Zorana, Katić Sofija i Dimitrijević Sanda 161
- PROLIV JARADI**
KID DIARRHEA
 Jovanović J.M., Crčev D. i Crčeva - Nikolovska Radmila 165
- ZOONOZE U DERMATOLOGIJI**
ZOONOSES IN DERMATOLOGY
 Popović N., Milčić Natalija i Ilić V. 170
- ZOOFILNI DERMATOFITI KAO UZROČNICI DERMATOMIKOZA ŽIVOTINJA I LJUDI**
ZOOPHYLIC DERMATOPHYTES AS A ETHIOLOGICAL AGENTS OF DERMATOMYCOSES
IN ANIMALS AND HUMANS
 Ožegović L., Babić Mirela, Adilović E. i Zahirović A. 186
- NAŠA ISKUSTVA U ERADIKACIJI TRIHOFICIJE GOVEDA - VAKCINACIJA**
OUR EXPERIENCE IN ERADICATION OF CATTLE TRICHOPHYTOSIS - VACCINATION
 Ožegović L., Zahirović A., Adilović E., Čutuk R., Filipović Selma i Halilbašić A. 190
- ZNAČAJ POREMEĆAJA SPERMATOGENEZE U REPRODUKCIJI DOMAĆIH ŽIVOTINJA**
SIGNIFICANCE OF THE SPERMATOGENESIS DISORDERS IN THE REPRODUCTION OF
DOMESTIC ANIMALS
 Petrujković T. i Gledić D. 193
- STANDARDIZACIJA MIKROMETODE ZA PREGLED SEMENA BIKOVA**
MICROMETHOD'S STANDARDIZATION IN QUALITY TESTS FOR BULLS SEMEN
 Jovičin M. i Milovanović A. 198
- METODA BRZOG BOJENJA RAZMAZA SPERMATOZOIDA I ODREĐIVANJE**
SPERMIOGRAMA
NEW METHOD FOR QUICK COLORING OF SPERM SMEAR AND SPERMIOGRAM
DETERMINATION
 Podžo M., Karahmet E., Pobrić Hazima i Varatanović N. 205
- NEPLODOST MUŽJAKA - MOGUĆ PROBLEM U REPRODUKCIJI DOMAĆIH**
ŽIVOTINJA
MALE INFERTILITY - A POSSIBLE PROBLEM IN REPRODUCTION OF DOMESTIC
ANIMALS
 Predojević R.M., Miljković V., Perković S. i Vuković D. 210
- NOVINE U VEŠTAČKOM OSEMENJAVANJU GOVEDA**
IMPROVEMENTS IN ARTIFICIAL INSEMINATION OF CATTLE
 Lazarević M. i Subotin L. 213
- DISTURBANCES OF THE OESTRAL CYCLE IN COWS**
POREMEĆAJI POLNOG CIKLUSA KRAVA
 Cernescu H. i Mircu C. 219
- AN *IN VITRO* APPROACH TO MAMMARY GLAND BIOLOGY AND NUTRITION:**
OVERVIEW AND NEW FINDINGS
BIOLOGIJA MLEČNE ŽLEZDE *IN VITRO*: ISHRANA - PREGLED DOSADAŠNJIH SAZNAŃJA
I NOVI REZULTATI
 228

PATOGENEZA MASTITISA MASTITIS PATHOGENESIS Bojanić Mirjana	238
SAVREMENI PRISTUP TERAPIJI I PROFILAKSI MASTITISA CURRENT MASTITIS THERAPY AND PROPHYLAXIS Vakanjac Slobodanka, Petrujkic T. i Pavlović N.	244
BOLESTI KAVEZNIH PTICA - KLINIČKO ISPITIVANJE, METOD I TRETMAN DISEASE OF CAGE BIRDS - CLINICAL EXAMINATION AND METHODS OF TREATMENT Resanović Radmila, Palić T., Nikolovski Stefanović Zorica i Ilić V.	250
MENADŽMENT ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U USLOVIMA POLUNOMADSKOG OVČARENJA MANAGEMENT OF HEALTH CARE IN SEMI-NOMAD TYPE OF SHEEP BREEDING Čokrevski S., Črčev D. i Črčeva - Nikolovska Radmila	256
INTENZIFIKACIJA PROCESA REPRODUKCIJE KOD OVACA INTENSIFICATION OF THE REPRODUCTION PROCES IN SHEEP Mickovski G., Popovski K. i Mickov L.	262
ZARAZNA ŠEPAVOST OVACA INFECTIOUS FOOTROT OF SHEEP Hristov S., Anojčić B. i Todorović Mirjana	267
EPIZOOTIOLOŠKA SLIKA BOLESTI PLAVOG JEZIKA (BLUE TONGUE) NA MEDITERANU EPIZOTIOLOGY SITUATION OF BLUE TONGUE DISEASE IN MEDITERRANEAN AREA Đuričić Bosiljka, Laušević D. i Radojičić Sonja	275
Q GROZNICA KOD OVACA - PRVI PUT U CRNOJ GORI Q FEVER IN SHEEP - FIRST TIME IN MONTENEGRO Laušević D.	280
IDENTIFIKACIJA DOMAĆIH ŽIVOTINJA I KONTROLA RODITELJSTVA IDENTIFICATION AND PARENTAGE CONTROL IN DOMESTIC ANIMALS Trailović Ružica, Jovanović S., Savić Mila i Dimitrijević V.	286
CITOGENETIČKI MONITORING HROMOZOMOPATIJA DOMAĆIH ŽIVOTINJA CYTOGENETIC MONITORING OF CHROMOSOMIC DISORDERS IN DOMESTIC ANIMALS Stanimirović Z., Stevanović Jevrosima i Raičević Nevena	289
ELEKTRONSKO OBELEŽAVANJE ŽIVOTINJA ELECTRONICAL ANIMAL MARKING Šikimić P., Stanimirović Z., Jovanović S. i Trailović D.R.	295
PLANIRANJE, OTVARANJE I OPREMANJE VETERINARSKIH STANICA PLANNING, EQUIPPING AND OPENING OF THE PRIVATE PRACTICE Šinković M.	298
KALKULACIJA CENA VETERINARSKIH USLUGA PRICE CALCULATIONS IN VETERINARY PRACTICE Šinković M.	305

- MESTO, ZNAČAJ I MOGUĆNOSTI RENDGENOLOGIJE U VETERINARSKOJ
KLINIČKOJ PRAKSI**
IMPORTANCE, SIGNIFICANCE AND POSSIBILITIES OF RADIOLOGY IN CLINICAL
VETERINARY PRACTICE
Macanović Mirjana i Krstić N. 311
- PRAKTIČNI PRISTUP KONTROLI I LIJEČENJU PERIODONTALNE BOLESTI**
CONTROL AND THERAPY OF PERIODONTAL DISEASE - PRACTICAL APPROACH
Strezinar R. 316
- PRILOZI IZ PRAKSE (POSTERI)**
- UPOREDNO ISPITIVANJE BAKTERIJSKE FLORE U UZORCIMA NOSNOG BRISA I
TRANSTRAHEALNOG ASPIRATA KOD KONJA SA HRONIČNIM BOLESTIMA
RESPIRATORNOG TRAKTA**
COMPARATIVE EVALUATION OF BACTERIAL FLORA IN NASAL SWABS AND
TRANSTRACHEAL ASPIRATES IN HORSES WITH CHRONIC RESPIRATORY DISORDERS
Jovanov Slavica, Mišić D., Milić N. i Trailović D.R. 321
- RHODOCOCCUS EQUI IZOLOVAN IZ PLUĆA ŽDREBETA - PRIKAZ SLUČAJA**
ISOLATION OF *RHODOCOCCUS EQUI* FROM FOAL LUNGS - CASE REPORT
Suvajdžić Ljiljana, Petej Z., Milanov Dubravka i Trailović D.R. 323
- RHODOCOCCUS EQUI I NJEGOV ZNAČAJ U PATOLOGIJI ŽDREBADI**
RHODOCOCCUS EQUI IN CLINICAL PRACTICE OF FOALS
Mišić D. i Krnjajić D. 325
- HUMORALNI IMUNOLOŠKI ODGOVOR JUNADI VAKCINISANE RESPI-ol®
VAKCINOM**
HUMORAL IMMUNOLOGY RESPONSE OF BULL CALVES VACCINATED WITH RESPI-ol®
VACCINE
Katrinka M., Lazić S., Molnar - Vojnić Danica i Tikvicki G. 326
- PRILOG POZNAVANJU FAKTORA ZNAČAJNIH ZA PROCENU RIZIKA OD POJAVE
HERPEVIRUSNIH ABORTUSA U ZAPATIMA SA LATENTNOM EHV-1 INFEKCIJOM**
ESTIMATION OF RISK FACTORS INVOLVED IN ABORTION OUTBRAKES IN HERDS
WITH LATENT EHV-1 INFECTION
Urošević M., Rađenović Ž., Trailović D.R. i Lazić S. 328
- PRILOG POZNAVANJU HUMORALNOG ODGOVORA NA VAKCINU PROTIV EHV 1
KOD ŽDREBNIH KOBILA**
HUMORAL IMMUNE RESPONSE OF PREGNANT MARES TO EHV 1 VACCINE
Lauš S., Lazić S., Milić N. i Trailović D.R. 329
- PRIKAZ HEMATOLOŠKIH NALAZA KOD KONJA OBOLELIH OD INFEKTIVNE
ANEMIJE**
HAEMATOLOGICAL FINDINGS IN HORSES WITH INFECTIONS HORSE ANEMIA
Nikolovski - Stefanović Zorica, Stanojević Tamara i Jovanović S.M. 330
- INFEKTIVNA ANEMIJA KONJA - PRIKAZ SLUČAJA**
EQUINE INFECTIOUS ANEMIA - CASE REPORT
Krstić V., Nikolovski - Stefanović Zorica, Stepanović P. i Stančetić S. 331

- ZNAČAJ IMUNOPROFILAKSE LEPTOSPIROZE KOD DOMAĆIH ŽIVOTINJA**
 THE SIGNIFICANCE OF LEPTOSPIROSIS IMMUNOPROPHYLAXE IN DOMESTIC ANIMALS
 Plavšić B., Kisin B., Čekić N. i Radojičić Marina 332
- PORijekLO SPONTANIH KONTRAKCIJA GLATKE MUSKULATURE CRIJEVA SVINJA**
 ORIGIN OF SPONTANEOUS CONTRACTIONS IN SMOOTH MUSCLE OF SWINE
 INTESTINES
 Muminović M., Velić R., Hadžović S., Abdagić Indira i Kotle Z. 333
- KVALITATIVNO-KVANTITATIVNA OVATECTOR METODA I EFIKASNOST NJENE
 PRIMJENE U PARAZITOLŠKOJ DIJAGNOSTICI**
 QUALITATIVE AND QUANTITATIVE OVATECTOR METHOD IN PARASITIC DIAGNOSIS
 AND EFFECTS OF ITS APPLICATION
 Divanović K.A., Ćutuk R., Bajrović T. i Velić R. 336
- VAŽNIJE BOLESTI RIBA I NJIHOVA DIJAGNOSTIKA**
 SOME IMPORTANT FISH DISEASES AND THEIR DIAGNOSTICS
 Marković Maja i Palić D. 338
- ANALIZA HROMOZOMA I UČESTALOST PREKIDA I GAPOVA KOD ŠTUKA
 (*Esox lucius, L.*) I ŠARANA (*Cyprinus carpio, L.*) IZ VODA SRBIJE**
 CHROMOSOMAL ANALYSIS AND FREQUENCY OF BREAKS AND GAPS IN THE PIKE
 (*Esox lucius, L.*) AND CARP (*Cyprinus carpio, L.*) FROM THE WATERS OF SERBIA
 Fišter Svetlana 339
- KOMPARATIVNI PRIKAZ REZULTATA SEROISTRAŽIVANJA Q GROZNICE ELISA I
 RVK TESTOVIMA KOD GOVEDA**
 SEROLOGICAL INVESTIGATIONS OF Q FEVER IN CATTLE: A COMPARATIVE APPROACH
 OF ELISA AND CF TEST
 Ćutuk R., Divanović K., Velić R., Zahirović A. i Bajrović T. 340
- KOLO TOMIJA I RESEKCIJA KOLONA NA STOJEĆEM KONJU U TERENSKIM
 USLOVIMA**
 FIELD COLOTOMY AND COLON RESECTION ON STANDING HORSE
 Milosavljević P., Knežević Sabina, Lazić N. i Savić P. 348
- NEKA ISKUSTVA U TERAPIJI DIJAREJA KOD KONJA**
 SOME EXPERIENCES IN THERAPY OF HORSE DIARRHEA
 Tikvicki G., Stančetić S. i Trailović D.R. 354
- DIJAREJE KONJA IZAZVANE CEFTRIAKSONOM**
 CEFTRIAXONE INDUCED DIARRHEA IN HORSES
 Trailović D.R., Milosavljević P., Stepanović P., Popović N. i Urošević M. 356
- DIJAGNOSTIKA PARVOVIRUSNE DIJAREJE PASA**
 DIAGNOSTIC OF CANINE PARVOVIRAL DIARRHEA
 Savić Jevđenić - Sara, Petrović T., Ratajac R. i Kovačević Mira 359
- PREGLED NAJVAŽNIJIH UZROKA DIJAREJA KOD PASA NA PODRUČJU SUBOTICE**
 REVIEW OF THE MOST IMPORTANT UNDERLYING AGENTS OF DIARRHEA IN DOGS IN
 SUBOTICA
 Gergelj Ilona i Tikvicki G. 360

PRIMENA "HIPRADIET DOG/CAT" (HIPRA, ŠPANIJA) U TERAPIJI DIJAREJA PASA I MAČAKA**"HIPRADIET DOG/CAT" (HIPRA, SPAIN) IN THE THERAPY OF DIARRHEAS IN DOGS AND CATS**

Krstić V., Čalić M., Ilić V. i Stefanović S.

362

POREMEĆAJI HOMEOSTAZE TELESNIH TEČNOSTI ZA VREME PRODUŽENE ANESTEZIJE PASA**FLUID DISTURBANCES OCCURRING DURING PROLONGED ANAESTHESIA IN DOGS**

Đurđević D., Savić V., Spasojević Ljubica i Trailović D.R.

363

UTICAJ KONTINUIRANE NADOKNADE TEČNOSTI I ELEKTROLITA NA HOMEOSTAZU TELESNIH TEČNOSTI TOKOM PRODUŽENE ANESTEZIJE PASA
EFFECTS OF CONTINUING REPLACEMENT OF VOLUME LOSS ON FLUID BALANCE DURING PROLONGED ANAESTHESIA IN DOGS

Savić V., Đurđević D., Spasojević Ljubica i Trailović D.R.

365

DIJAREJE KONJA IZAZVANE CEFTRIAKSONOM

CEFTRIAZONE INDUCED DIARRHEA IN HORSES

¹Trailović D. R., ¹Milosavljević P., ¹Stepanović P., ²Popović N. i ³Urošević M.

¹Fakultet veterinarske medicine, Beograd, ²Konjički klub "Milicionar", Beograd, ³Naučni institut za veterinarstvo, Novi Sad

Ceftriakson je cefalosporinski antibiotik treće generacije, koji je pre desetak godina privukao pažnju po znatno dužem poluživotu, za razliku od ostalih cefalosporina. Izuzetna svojstva ceftriaksona kao što su širok antibakterijski spektar i izvanredna penetracija, po kojima je ovaj antibiotik bio izuzetno cenjen u humanoj medicini, zatim mogućnost primene u intervalu od 24 časa, bili su povod da ICN Galenika iz Beograda, koja je do tada za humanu upotrebu proizvodila Longacef (ceftriakson) po licenci Hofman La Rosh-a, pokrene proceduru za njegovu registraciju u veterinarskoj medicini. U kliničkoj studiji na više desetina životinja, pasa, mačaka, konja i goveda, potvrđena su izuzetna terapijska svojstva ceftriaksona (7), ali su nagoveštene i neke nuspojave, koje su nakon njegovog definitivnog uvođenja u veterinarsku farmakoterapiju i potvrđene. Ovo se pre svega odnosi na pojavu dijareja kod konja (6).

Materijal i metode rada

U kliničkoj studiji za potrebe registracije ceftriaksona za upotrebu u veterini i u kraćem periodu nakon njegove registracije (1991-1992. godina), analizirani su efekti ovog antibiotika kod ukupno 53 konja, različitih rasa i starosti, koji su ceftriakson dobijali u dozi od 15-30 mg/kg telesne mase tokom 3 do 7 dana. Kako je kod 17 konja registrovana dijareja, a kod izvesnog broja žitka balega, ovom problemu je tokom narednih godina posvećena nešto veća pažnja. Tako je na Klinici za bolesti kopitara, mesojeda, živine i divljači, Fakulteta veterinarske medicine, tokom narednih 8 godina opservirano još 24 konja, koji su tretirani ceftriaksonom, pri čemu je dosta podataka dobijeno i anketiranjem drugih veterinara, prvenstveno na ergelama.

Rezultati i diskusija

Kliničkom studijom namenjenom registraciji ceftriaksona za upotrebu u veterini i praćenjem terapijskih efekata leka u kraćem periodu nakon toga, tačnije do 1992. godine (podaci obuhvaćeni prvim izveštajem na Prvom simpozijumu o sportskoj medicini konja u Subotici), analizirani su efekti ceftriaksona kod ukupno 53 konja, koji su ovaj antibiotik dobijali tokom 3 - 5 dana u dozi od 15-30 mg/kg. Terapijski efekti su bili zadovoljavajući u visokom procentu (tabela 1), pri čemu su u isto tako visokom procentu uočene i određene nuspojave. Čak 17 konja je, naime, na terapiju reagovalo dijarejom, pri čemu je još kod 17 konja zabeležena pojava žitke balege.

Tabela 1. Očekivani i neočekivani efekti ceftriaksona kod konja, zabeleženi do 1992. godine

Dijagnoza	Broj konja na terapiji	Doza mg/kg	Dužina tretmana	Procenat izlečenja	Nuspojave	
					Dijareja	Žitka balega
Pfaryngitis	12	15	3-5 dana	100%	2	5
Bronchitis	21	15	5 dana	80,9%	5	9
Broncho pneumonia	14	15	5-7 dana	92,8%	6	2
Pleuropneumonia	1	15	7 dana	100%	1	0
Ždrebećak	5	15	5 dana	100%	3	1

Tokom narednih godina, što na Klinici, što anketiranjem veterinarima sa terena, obrađeno je još 38 konja, pri čemu je kod 17 uočena pojava diareje (tabela 2). Dvadeset četiri konja je opservirano na Klinici, dok su podaci za 14 dobijeni anketiranjem veterinarima.

Tabela 2. Očekivani i neočekivani efekti ceftriaksona kod konja zabeleženi nakon 1992. godine

Dijagnoza	Broj konja na terapiji	Doza mg/kg	Dužina tretmana	Procenat izlečenja	Nuspojave	
					Dijareja	Žitka balega
Pfaryngitis	7	15	3-5 dana	100	1	1
Bronchitis chr.	4	30	3-5 dana	75	1	2
Dermatitis	3	15	2-6 dana	33	-	1
Pneumonia	2	15	2-7 dana	50	1	-
Phlegmonae	4	15	5 dana	100	1	1
Artritis	3	30	5 dana	100	-	1
Endometritis	1	15	3 dana	100	-	-
ANKETA	14	15-30	1-10 dana?	?	4	3

Kod svih konja sa žitkom balegom i kod 2 konja sa dijarejom, navedeni simptomi su se povukli nakon 1 do 7 dana po prestanku terapije ceftriaksonom, pri čemu su u terapiji primenjeni samo probiotici, ili probiotici i karbo bizmut. U 12 slučajeva dijareje bila je preduzeta kompleksnija terapija, koja je obuhvatala nadoknadu tečnosti i elektrolita, primenu adsorbentnih sredstava, probiotika kod 11, zatim parenteralnu primenu antibiotika kod 4 konja. Simptomi dijareje su nestali nakon 4-10 dana, bez ikakvih komplikacija. Kod tri konja je, uz nadoknadu tečnosti i elektrolita i primenu adsorbentnih sredstava u terapiju uključen metronidazol, peroralno, zatim penicilin/gentamicin parenteralno, pri čemu su i ove životinje posle nešto dužeg lečenja ozdravile.

Prema podacima dobijenim anketiranjem veterinarima, jedan konj sa dijarejom koja je dovedena u vezu sa ceftriaksonom, uginuo je 4. dan od početka terapije. Nikakva terapija dijareje u tom slučaju nije bila preduzeta.

Dijareje kod konja tretiranih ceftriaksonom verovatno nastaju kao posledica izlučivanja ceftriaksona putem žuči u tanko crevo i posledičnih poremećaja bakterijske flore creva (2,3,4,6). Prema nekim podacima iz literature, *Clostridium difficile* bi mogao da bude neposredan uzrok ovakvih dijareja, mada nema puno podataka o tome (1,4). Ceftriakson se, naime, relativno retko koristi kod odraslih konja. Dijareje izazvane ceftriaksonom se, nadalje, javljaju ređe od dijareja izazvanih drugim antibioticima kod kojih je uloga *Cl. difficile* potvrđena (na primer, klindamicin i linkomicin), one najčešće nisu tako ozbiljne, pa su samim tim i nedovoljno proučene. Podaci koje smo prikupili u svakom slučaju upućuju na oprez prilikom eventualne primene ceftriaksona kod konja, premda bi bilo još bolje da se umesto ceftriaksona izabere drugi antibiotik.

LITERATURA:

1. Baverud A, Gustavsson A, Franklin A, Lindholm A, Gunnarsson A., 1997, Clostridium difficile associated with acute colitis in mature horses treated with antibiotics, Equine Vet. J., 29, 279-284.
2. Brogden RN, Ward A, 1988, Ceftriaxone: a reappraisal of its antibacterial activity and pharmacokinetic properties, and an update on its therapeutic use with particular reference to once daily administration, Drugs, 35, 604-645.
3. Gardner SY, Aucoin DP, 1994, Pharmacokinetics of ceftriaxone in mares. J.Vet. Pharmacol. Ther., 17, 155-156.
4. Heim-Duthoy KL, Caperton EM, Pollock R, Matzke G R, Enthoven , Peterson PK, 1990, Apparent biliary pseudolithiasis during ceftriaxone therapy, Antimicrob. Agents Chemother., 34, 1146-1149.
5. Ringger NC, Brown MP., Kohlepp SJ, Gronwall RR, Merritt K, 1998, Pharmacokinetics of ceftriaxone in neonatal foals, Equine Vet.J., 30, 2, 163-165.
6. Ringger NC, Pearson EG, Gronwall R, Hohlepp SJ, 1996, Pharmacokinetics of ceftriaxone in healthy horses, Equine Vet. J., 28, 476-479.
7. Trailović D, Nikolić Vesna, Antić M, Popović N, 1992, Neka iskustva u primeni Longacefa[®] kod respiratornih oboljenja sportskih konja, Zbornik radova Prvog simpozijuma o sportskoj medicini konja, Subotica, 71-72.
8. Trailović D, Nikolić Vesna, Marković B, Panajotović V, Jurišić Zorica, 1992, Ceftrijakson i njegova primena u veterinarskoj medikaciji, Veterinarski glasnik, 46, 1, 7-12.

CIP –Каталогијазација у публикацији
Народна Библиотека Србије, Београд

619:616:636.1/.4:082

Саветовање из клиничке патологије и
терапије животиња (3 : 200 : Будва)
Clinica veterinaria 2001 : zbornik radova
Treceg savetovanja iz kliničke patologije i
terapije životinja, Budva, 11-15. jun 2001.
godine / (organizator) Fakultet veterinarske
medicine Univerziteta u Beogradu ... (et al.)
: (Urednik Miodrag Lazarević). - Beograd :
Veterinarski fakultet, 2001 (Beograd : Meda)

- 367 str. : Tabele : 24 cm

Na spor. nasl str.: Clinica veterinaria 2001
: Proceedings of the Third Symposium in
animal clinical pathology and therapy. -
Tiraž 300. Bibliografija uz sve radove.

619:614 . 2 (082)

a) Ветеринарска медицина - зборници
б) Ветеринарска служба - Организација
Зборници

ID=92110092